

Јединица локалне самоуправе: **град Краљево**

Сценарио – **догађај са највећим могућим последицама**

	Општа питања
Опасност	• Назив опасности КЛИЗИШТА, ОДРОНИ И ЕРОЗИЈА • Опис опасности Клизишта представљају кретање земље, камења и других наноса. Активирају се и развијају брзо, када се вода акумулира у земљишту као последица јаких и обилних киша, подземних вода, отапања снега и неадекватне експлоатације земљишта. Могу да настану као последица лошег односа према земљишту, поготову у планинским областима, кањонима, или у близини обала. У случају клизишта, обрушава се маса камења и земље. Клизишта могу бити мала и велика, спора или брза, а активирају се као последица: • јаких киша, • земљотреса, • пожара, • јаких зима и смрзавања, • ерозија у случају људске модификације терена и • подземних вода. Преузето са: http://prezentacije.mup.gov.rs/svs/saveti%20gradjanima/klizista.html
Појављивање	• Место догађаја?
Просторна димензија	• Захваћена површина? Клизишта која се појављују на читавој територији Града Краљева, са већом учесталости на брдско-планинским подручјима која захватају 70% територије Града у месним заједницама: Роћевићи, Лазац, Студеница, Лопатница, Тавник, Толишница, Тепечи, Милаковац, Раваница, Лешево, Годачица, Центар и Стара Чаршија. У питању су брзи процеси који захватају већ предиспониране површине, која је већ била захваћена одређеним ерозионим процесима. Поред клизишта, дуж Ибарске магистрале, на путном правцу Краљево-Рашка, државни пут IV реда број 22, као и путним правцима Краљево-Ивањица, IV реда број 30, у делу између Ушћа и Мланче и у једном делу регионалног пута Краљево-Врњачка Бања IV реда број 209, на територији М.З. Каменица, јављају се и одрони на путу.
Интензитет	• Интензитет догађаја?
Време	• Време појављивања? (доба дана, дан, месец и година) • Узрок уколико је познат?
Ток	• Временски ток развоја догађаја и шта је обухваћено? Услед обилних киша у трајању до 3 часа, у укупној количини преко 30L по m², односно у периоду до 12 сати у количини већој од 40L по m², односно у периоду до 24 часа у количини већој 60L по m², долази до појаве клизишта и одрона која угрожавају пре свега инфраструктурне објекте, а у подручју сеоских М.З. се јављају и оштећења, односно уништења индивидуалних стамбених породичних објеката, као и у пољопривреди.
Трајање	• Трајање и навести директни утицај на штићене вредности?
Рана најава	• Да ли је догађај очекиван? Догађај није очекиван у односу на појединачне акциденте, али је очекиван на ширем простору у одређеном периоду. Само становништво није у довољној мери припремљено и његова реакција је закаслела, те су с

	обзиром на време појављивања (мај месец, доба дана- ноћ) њихове реакције неусклађене размерама катастрофе.	
Припремљеност	• Да ли је становништво припремљено? • Да ли су државни органи припремљени за одговор на догађај?	
Утицај	Штићене вредности	Приказ утицаја замишљеног сценарија
	Живот и здравље људи	На захваћеној територији живи око 5.000 људи, и то: 920 млађих од 18 година (м 478; ж 442), 3.674 од 18 до 75 година (м 1.804; ж 1.870) и 407 лица старија од 75 година (м 173; ж 234). Од наведених, директно је угрожено око 600 људи. Од укупног броја угрожених око 50% самоиницијативно привремено ће бити размештено код пријатеља и родбине, од 20% до 25% угрожених привремено ће бити смештено у прихватним центрима. Остали су одбили евакуацију и остали у својим домаћинствима, у објектима који су лакше или без оштећења. Погинулих лица нема, Теже телесне повреде се могу јавити код највише 5 лица, лакше телесне повредне се могу јавити код највише 10 лица. Оштећења се могу јавити на око 100 индивидуалних стамбених објеката од којих ће око 30 бити тешко оштећено или уништено. За прихват и збрињавање угроженог становништва у организован смештај одговоран је Центар за социјални рад „Краљево“ и Црвени крст „Краљево“. У односу на задати критеријум последица по живот и здравље људи, може се констатовати да је величина последица катастрофална.
	Економија/екологија	Према процени оштећења код привредних субјеката, коју ће радити стручна лица у име Регионалне привредне коморе и надлежне комисије за процене штете града Краљева, очекује се директна штета и трошкови код око 10 привредних субјеката, претежно мањих трговиских и угоститељских објеката у висини од приближно 30 милиона динара. Штета и губици се јављају код око 200 регистрованих пољопривредних газдинстава у износу од 150 милиона динара. Укупно оштећено око 50 хектара обрадивог пољопривредног земљишта. Трошкови лечења и здравственог збрињавања становништва у износу од 10 милиона динара, Трошкови смештаја и исхране привремено збринутих становника чији су објекти тешко оштећени или уништени могу бити око 10 милиона динара. Трошкови обнове стамбених објеката у износу од око 100 милиона динара. Трошкови обнове оштећене и уништене инфраструктуре и успостављање привремених алтернативних путних праваца у укупном износу од 400 милиона динара. Радови на санацији водоводне, електро и телекомуникационе мреже у износу од 100 милиона динара.

		УКУПНЕ ШТЕТЕ У ИЗНОСУ ОД 800 МИЛИОНА ДИНАРА, ШТО ЧИНИ ОКО 13% БУЏЕТА ГРАДА КРАЉЕВА, КОЈИ ИЗНОСИ ПРИБЛИЖНО 6 МИЛИЈАРДЕ ДИНАРА. У односу на задати критеријум последица по економију/екологију, може се констатовати да је величина последица катастрофална.
	Друштвена стабилност	1. Укупна материјална штета на критичној инфраструктури, трошкови на: Оштећења на путној инфраструктури: Путна мрежа - 50 километара; Мостови (Мост на Живичком потоку, Мост на ушћу реке Савошнице у реку Студеницу, Мост на Студеници у Мланчи на путу ка школи, Мост на магистралном путу IV реда број 30 у месту Слатина и Мост код манастира Студеница) - 5 комада; Оштећења на електро мрежи – дистрибутивна мрежа у дужини од око 10 километара. Оштећења на телекомуникационој мрежи у дужини од око 10 километара. Оштећења на водоводној мрежи – цевоводи у укупној дужини од 25 километара, каптаже и бунари око 10 оштећених. УКУПНЕ ДИРЕКТНЕ ШТЕТЕ У ИЗНОСУ ОД 700 МИЛИОНА ДИНАРА, ШТО ЧИНИ ОКО 11,5 % БУЏЕТА ГРАДА КРАЉЕВА, КОЈИ ИЗНОСИ ПРИБЛИЖНО 6 МИЛИЈАРДИ ДИНАРА. У односу на задати критеријум последица по друштвену стабилност – критичну инфраструктуру, може се констатовати да је величина последица катастрофална. 2.Укупна материјална штета на установама/грађевинама јавног друштвеног значаја, трошкови на: Услед појаве клизишта, на ширем подручју града, а посебно на територији МЗ Рођевићи, Раваница, Витковац и Гокчаница, долази до штета на зградама и помоћним објектима односног образовања, као и на зградама МЗ. Укупна штета, односно, потребна средства за санацију клизишта и 7 објеката је процењена на износ од 150 милиона динара. УКУПНЕ ДИРЕКТНЕ ШТЕТЕ У ИЗНОСУ ОД 150 МИЛИОНА ДИНАРА, ШТО ЧИНИ ОКО 2,5 % БУЏЕТА ГРАДА КРАЉЕВА, КОЈИ ИЗНОСИ ПРИБЛИЖНО 6 МИЛИЈАРДИ ДИНАРА. У односу на задати критеријум последица по друштвену стабилност – установе/грађевине јавног друштвеног значаја, може се констатовати да је величина последица умерена.
Генерисање других опасности	• Мултиризик	

	Недостатак воде за пиће, Поплава услед заустављања водотокова прављењем природних брана.
Референтни инциденти	• Да ли је у прошлости било сличних догађаја и када? Током 2006. године, услед појаве клизишта, јавила се штета на територији 41 месне заједнице. Том приликом, јавила су се знатна оштећења на стамбеним објектима и инфраструктури у укупном износу од 217,5 милиона динара, односно 2,1 милион евра. Тежа оштећења су евидентирана на око 65 стамбених објеката. Директне последице елементарне непогоде, претрпело је преко 500 лица. Евидентирана је и знатна штета на пољопривреди.
Информисање јавности	• Да ли постоји правовремено и прецизно информисање јавности? Постоји прецизно и правовремено информисање јавности, као и упутсва за даља поступања грађана. Прецизна и рана најва не постоји, али у складу са најавама РХМЗ, могуће је предпоставити могућност појаве, али без информација о тачним локацијама. Превентивно поступање се своди на евакуацију из угрожених објеката. Када је реч о санацијама, оне су врло често захтевне и код активних клизишта нису изводљиве, те се до момента смиривања клизишта и не препоручују никакве радње на истим, у смислу грађевинских радова и сл.